
MSGR. VLADIMIRU MERĆEPU U ČAST
U povodu 85. obljetnice života

Jure Bogdan, Rim

UDK: 262.142 Merćep, V.
021 Merćep, V.
Primljeno 10/2005.

Uvod

Svećenik splitsko-makarske nadbiskupije msgr. Vladimir Merćep, dugogodišnji duhovnik Papinskoga hrvatskog Zavoda sv. Jeronima u Rimu, kanonik rimske bazilike svete Marije Velike, navršio je 8. rujna 2005. godine 85. godina života. U njegovu svećeničkom djelovanju posebno mjesto zauzima pisana riječ u teološkim knjigama i člancima. Tko god s distance bude objektivno prosuđivao hrvatsku teološku misao u drugoj polovici XX. stoljeća, neće moći mimoći ime teologa Vladimira Merćepa. S njime će se složiti ili će voditi teološke rasprave, ali ga neće moći zaobići. Uostalom, to je sudbina svakog teologa. Ovim skromnim prilogom želimo obilježiti i čestitati mu visoku obljetnicu. Želimo mu napose izraziti zahvalnost za zauzeto djelovanje i predano svećeničko služenje u Papinskome hrvatskom Zavodu sv. Jeronima tijekom nekoliko desetljeća. Napose ističemo njegovu tihu svjedočku prisutnost u ispovjedaonici Hrvatske crkve sv. Jeronima u Rimu više od 40 godina.

Biografski podatci

Vladimir Merćep, sin Ante Merćepa i Marije Olujić, rodio se u brojnoj obitelji, na blagdan Male Gospe 8. rujna 1920. u Katunima (Šestanovac) u Dalmatinskoj zagori. Šest razreda osmogodišnje škole pohađao je u rodnim Katunima (1926.-1932.). Kao sjemeništarc splitske i makarske biskupije, školovanje je nastavio u Biskupskome sjemeništu u Splitu (1932.-1940.). Bio je odličan učenik pa je oslobođen i polaganja završnoga gimnazijskog maturalnog ispita. Već tada stvorio je čvrstu odluku da postane svećenik. Filozofsko-teološki studij započeo je 1940. u Centralnomu bogoslovnom sjemeništu za

Dalmaciju na Visokoj bogoslovnoj školi u Splitu.¹ Kad je talijanska vojska zauzela Dalmaciju pa tako i grad Split, Vladimir Merćep je, kao i mnogi njegovi kolege, nastavio studij u Āakovu, na tamošnjoj Visokoj bogoslovnoj školi,² sve do 10. travnja 1945. godine. A kada su partizani bili nadomak Āakovu Merćep je s ostalim bogoslovima i duhovnikom o. Ivanom Jägerom DI napustio Āakovo. Prije ulaska partizana u Zagreb, 8. svibnja 1945., Merćep se 6. svibnja s drugim studentima teologije i svećenicima povukao prema Sloveniji i onda prema Trstu. Sve to "u nadi da će se za tri dana vratiti kući". U Italiju je ušao 29. svibnja 1945. "Pravim čudom Božje providnosti" kako sam kaže, preživio je strašni egzodus hrvatskog naroda i strahote ubijanja velikog mnoštva ratnih zarobljenika. Zajedno s nekoliko kolega bogoslova i svećenika, preko Padove stigao je u Rim 4. lipnja 1945. godine³. Četiri mjeseca je proboravio u Zavodu sv. Jeronima.

Budući da je Zavod sv. Jeronima isključivo za svećenike, rektor Zavoda msgr. Juraj Magjerec predstavio je Merćepa i Fabijana Veraju tajniku Kongregacije za sjemeništa msgr. Ernestu Ruffiniju. U to su vrijeme talijanska bogoslovna sjemeništa u Rimu bila prepuna, pa je Kongregacija tražila neko novo rješenje za bogoslove iz talijanskih biskupija koji nisu bili nigdje smješteni. Tako je u Rimu u Irskome kolegiju ustanovila poseban zavod za klerike, kako bi mogli završiti započeti studij. U njega su bili primljeni i splitski bogoslovi Vladimir Merćep i Fabijan Veraja. S njima su bila još trojica hrvatskih bogoslova i tri Slovenca. Merćep i Veraja su se upisali na Papinsko sveučilište Gregoriano i ondje nastavili bogoslovni studij.

Za svećenika splitske i makarske biskupije Vladimir Merćep zaređen je u Rimu 5. travnja 1947. godine, u lateranskoj bazilici sv. Ivana, katedrali rimskoga biskupa. Svećenički red primio je po rukama msgr. Luigija Traglije, rimskoga vice-gerentea, poslije kardinala vikara. Mladu misu slavio je dan kasnije, na Uskrs, 6. travnja, u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima⁴. Propovjednik na mladoj misi bio je Merćepov mještanim, franjevac međunarodnog ugleda

---

¹ Kongregacija za katolički odgoj uzdignula je 9. srpnja 1999. Visoku bogoslovnu školu u Splitu na rang Katoličkoga bogoslovnog fakulteta.

² Visoka bogoslovna škola u Āakovu, poslije Teologija u Āakovu aflirana Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu uzdignuta je na razinu fakulteta. 4. lipnja 2005. godine.

³ Osobnik, Vladimir Merćep, APHZSJ.

⁴ Na mladomisničkoj sličici stavio je za moto "Marijo, majko moja, Pouzdanje moje". Vidi primjerak sličice u: Osobnik, Vladimir Merćep, APHZSJ.

fra Karlo Balić. S crkvom i Zavodom sv. Jeronima Vladimir Merćep ostat će usko vezan za cijeloga svog života i svećeničkog djelovanja.

Zbog posebnih okolnosti Crkve u domovini, njegov biskup Kvirin Klement Bonefačić, dopustio mu je da nastavi studij u Rimu.⁵ Prema ondašnjim propisima Vladimir Merćep uputio je molbu kardinalu protektoru Zavoda sv. Jeronima da ga primi u Zavod.⁶ U Zavodu je boravio od 1947. do 1952. Studirao je dogmatiku na Gregorijani, gdje je nakon položenog magisterija postigao doktorat iz teologije 22. prosinca 1950. Naslov njegove doktorske radnje glasio je *De valore dogmatico tomi S. Leonis Magni ad Flavianum* (Dogmatska vrijednost pisma sv. Leona Velikog Flavijanu). O njegovu životu i djelovanju u Zavodu rektor Zavoda msgr. Juraj Magjerec piše u siječnju 1952.: *“Molto buono di talento, esemplare nella condotta sacerdotale”* (vrlo talentiran, primjernog svećeničkog vladanja).⁷

Od 1952. do 1960. bio je kapelan u rimskoj župi Presvetog Srca Isusova i Marijina. Iz tih godina posebice se sjeća i često spominje da je svaki dan satima ispovijedao. Od 1960. do 1962. predavao je dogmatsku teologiju u Papinskome pokrajinskom sjemeništu u Asizu. Odatle se vratio u Rim, u župu gdje je i prije djelovao. Uskoro, iste godine, 24. lipnja 1962., imenovan je duhovnim upraviteljem u Zavodu sv. Jeronima. Dekret imenovanja potpisao je protektor Zavoda kardinal Paolo Marella i istoga dana predao ga rektoru Zavoda. U dekretu je napisao: *“Snagom prava na temelju Brevea Slavorum Gentem od 1. kolovoza 1901. imenujem vlč. gospodina dr. Vladimira Merćepa, svećenika Splitske biskupije, duhovnim ravnateljem rečenoga Kolegija, sa svim pravima i dužnostima koja mu pripadaju na temelju spomenutoga Apostolskog brevea”*.⁸

U vrijeme održavanja Drugoga vatikanskog Sabora Vladimir Merćep je kao teološki stručnjak pomagao hrvatskim biskupima Frani Franiću, Stjepanu Bäuerleinu, Karmelu Zazinoviću i Josipu Arneriću.⁹

Tijekom svih godina duhovničke službe pomagao je u crkvi sv. Jeronima ispovijedanjem i propovijedanjem. Ispovijedao je zavodske

---

⁵ Usp. Dopis biskupa Bonefačića Vladimiru Merćepu br. 1672./47. od 17. listopada 1947., u: *Osobnik, Vladimir Merćep, APHZSJ*.

⁶ Pismo Vladimira Merćepa, u: *Osobnik, Vladimir Merćep, APHZSJ*.

⁷ *Osobnik, Vladimir Merćep, APHZSJ*.

⁸ Dekret imenovanja nalazi se u *APHZSJ, fasc. Duhovnici*.

⁹ Taj podatak priopćio mi je usmeno Vladimir Merćep.

sestre, držao im duhovne nagovore, ispovijedao je u crkvi sv. Roka. Nekoliko godina bio je ispovjednikom Školskih sestara franjevki u rimskome samostanu na Farnesini. Na rimskome vikarijatu bio je ispitivač (egzaminator) klera sve do 12. prosinca 1984., tj. do ukinuća te prakse u rimskoj biskupiji. Bio je i konzultorom Kongregacije za kler od 1. ožujka 1973. do 1975. godine.

Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 30. listopada 1985. kanonikom bazilike sv. Marije Velike u Rimu.¹⁰ O tome ga je obavijestio papin generalni vikar za rimsku biskupiju kardinal Ugo Poletti.¹¹

Nakon što je prestao obavljati duhovničku službu u Zavodu, Vladimir Merćep je i dalje ostao u Sv. Jeronimu. Ondje živi i djeluje sve do danas. Pomaže prema svojim mogućnostima u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima. Na raspolaganju je svećenicima, studentima i časnim sestrama u Zavodu. Primjerom izgrađena, smirena, molitvena, radosna svećenika izgrađuje zajednicu. Još i danas redovito pomaže ispovijedati u rimskoj crkvi sv. Roka.

Objavio je nekoliko teoloških knjiga, članaka i rasprava. Većina članaka objavljena mu je u teološkim časopisima Crkva u svijetu, Obnovljeni život, Vrelo života te u Vjesniku Splitsko-makarske nadbiskupije.

Msgr. Vladimir Merćep gotovo je cijeli život proveo s mladim svećenicima. Sve su to izabrani mladi ljudi koje su biskupi poslali na specijalizaciju u Rim u različitim teološkim disciplinama. To je u mnogočemu odredilo i izbor tema o kojima je pisao. Ponajprije piše za čitateljstvo u domovinskoj Crkvi. Sve objavljuje na hrvatskome jeziku. Od 1945. do danas samo je dva puta posjetio zavičaj. Oba puta to se dogodilo nakon uspostave samostalne hrvatske države, devedesetih godina prošlog stoljeća. Tek tada mogao je u rodnim Katunima slaviti prvi put svetu misu, pohoditi grob svojih roditelja. Splitsko sjemenište i bogoslovija u Vladimiru Merćepu već desetljećima imaju velikog dobrotvora. Sva materijalna dobra najvećim dijelom dariva(o je) za svećenički pomladak tih dvaju odgojnih zavoda.

---

¹⁰ Nalazi se u APHZSJ, fasc. Duhovnici.

¹¹ Generalni vikar rimske biskupije, prot.. 901/85., 11. studenoga 1985. APHZSJ, fasc. Duhovnici.

Bibliografija Vladimira Merćepa

A. Knjige

1. De valore dogmatico tomi S. Leonis Magni ad Flavianum, Doktorska teza, (rukopis);
2. Problem duše, Crkva u svijetu, Split, 1974., 88 stranica;
3. Kuda ide katolička postkoncilska teologija, Crkva u svijetu, Split, 1980., 286 stranica;
4. Povijest i teologija euharistijske koncelebracije, Vrelo života, Sarajevo 1987., 322 stranice;
5. Dekret o svećeničkom odgoju i obrazovanju – Optatam totius, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb, 1988., 250 stranica;
6. Krepost čistoće u Svetom pismu i u prvim kršćanskim vremenima, Vrelo života, Sarajevo, 1988., 112 stranica¹²;
7. Svjedoci Jehove. Katolička prosudba, Crkva u svijetu, Split, 1993., 382 stranice;
8. Povijesnost Isusova djetinjstva po Mateju 1-2., U pravi trenutak, Đakovo, 1998., 334 stranice.

B. Članci

1966.

1. Da li je aktualna knjižica 'Nasljeduj Krista?', Crkva u svijetu, 1 (1966), 4, str. 50-55;

1967.

2. Seljak sa Garonne, Crkva u svijetu, 2 (1967), 2, str. 11-25;
3. Papinske ovlasti prema pravoslavnom teologu Stawrowskome, Crkva u svijetu, 2 (1967), 3, str. 90-97;
4. Ascetika na hrvatskom jeziku, Crkva u svijetu, 2 (1967), 5, str. 87;
5. Problem Boga danas, Crkva u svijetu, 2 (1967), 6, str. 30-43;

---

¹² Recenziju knjige napisao je Josip Kribl, Vladimir Merćep: Krepost čistoće – u Svetom pismu i u prvim kršćanskim spisima. Vrelo života. Sarajevo, 1988., Vrelo života, časopis za duhovnost, God. XV., br. 2., travanj–svibanj–lipanj, Sarajevo, 1989., str. 156.-158.

1968.

6. Jedan Kristov svjedok u Crkvi, Crkva u svijetu, 3 (1968), 3, str. 57-61;
7. Rahnerova koncepcija ateizma kao spasonosne vjere, Crkva u svijetu, 3 (1968), 4, str. 75-85;

1969.

8. 'Nereligiozno' kršćanstvo Dietricha Bonhoeffera, Crkva u svijetu, 4 (1969), 1, str. 22-36;
9. 'Nereligiozno' kršćanstvo Dietricha Bonhoeffera, Crkva u svijetu, 4 (1969), 2, str. 113-138;
10. Stav vjernika i teologa pred redovitim crkvenim učiteljstvom, Crkva u svijetu, 4 (1969), 5-6, str. 429-449;
11. Ivan Golub, Prisutni misterij Boga u Bibliji, Crkva u svijetu, 4 (1969), 5-6, str. 513-516;

1970.

12. Crkva u današnjoj krizi, Crkva u svijetu, 5 (1970), 1, str. 75-81;
13. Svećeniče, što si? Crkva u svijetu, 5 (1970), 1, str. 75-81;
14. Poziv na svetost u Crkvi, Fabijan Veraja (uredio), Zbornik u čast sv. Nikole Tavelića, Rim, 1970., str. 149-162;

1971.

15. Crkva prema naučavanju Hansa Künga, Crkva u svijetu, 6 (1971), 1, str. 52-60;
16. Crkva u apostolsko doba, Crkva u svijetu, 6 (1971), 3, str. 222-231;
17. Naporni put ravnoteže u Crkvi, Crkva u svijetu, 6 (1971), 4, str. 326-336;

1972.

18. Celibat i personalnost, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 19 (1972), 2, str. 22-26;

1973.

19. Problem dozrijevanja u vjeri, Crkva u svijetu, 8 (1973), 1, str. 40-44;
20. Što kaže paleontologija o porijeklu čovjeka?, Crkva u svijetu, 8 (1973), 2, str. 174-177;
21. Euharistija u životu pokoncilskog svećenika, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 20 (1973), 2, str. 39-44;

22. Euharistija u životu pokoncilskog svećenika, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 20 (1973), 3, str. 19-26;
  23. Problem naše intimnosti s Bogom, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 20 (1973), 6, str. 33-37;
- 1974.
24. Sakrament pokore u pokoncilskom odgoju svećeničkih kandidata i životu svećenika, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 21 (1974), 1, str. 31-39;
  25. Pokoncilski svećenik, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 21 (1974), 2, str. 52-60;
- 1975.
26. Kršćanska pobožnost, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. I., Sarajevo, 1975., str. 228-237;
- 1976.
27. Jedan pogled na suvremena teološka kretanja, Crkva u svijetu, 11 (1976), 1, str. 74-82;
  28. Kristologija Waltera Kaspera, Crkva u svijetu, 11 (1976), 4, str. 340-350;
  29. Teološka izobrazba budućih svećenika, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 23 (1976), 5, str. 12-22;
  30. Problemi talijanskih malih i velikih sjemeništa, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 23 (1976), 5, str. 23-35;
  31. Može li žena biti zaređena za svećenika?, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 23 (1976), 6, str. 27-36;
- 1977.
32. Kristologija Waltera Kaspera (II.), Crkva u svijetu, 12 (1977), 1, str. 75-85;
  33. Prva hrvatska moralka, Crkva u svijetu, 12 (1977), 2, str. 183-184;
  34. Kritika Schillebeeckxove kristologije, Crkva u svijetu, 12 (1977), 4, str. 308-320;
  35. Križ u Kristovu i kršćanskom životu, Obnovljeni život, 32 (1977), str. 143-152;
  36. Kateheza o Kristovu božanstvu, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 24 (1977), 5, str. 1-26;

1978.

37. Kritika Schillebeeckxove kristologije (II.), Crkva u svijetu, 13 (1978), 1, str. 19-29;
38. Küngov 'Christ sein' u ogledalu prof. Jammarronea, Crkva u svijetu, 13 (1978), 4, str. 355-363;

1980.

39. Kršćanstvo po želji Jacquesa Pohiera, Crkva u svijetu, 15 (1980), 3, str. 214-231;

1981.

40. Pokušaj pomirenja vjere i egzegeze, Crkva u svijetu, 16 (1981), 1, str. 73-82;
41. Problemi duše, Obnovljeni život, 36 (1981), str. 355-367;
42. Razlozi tomizma, Obnovljeni život, 36 (1981), str. 545-554;
43. Getsemani – Razmišljanje o suvremenom teološkom pokretu, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 27 (1981), 2, str. 80-97;
44. Internacionalna teološka komisija o kristologiji, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. VII., Sarajevo, 1981., str. 309-316;

1982.

45. Najnoviji pristup povijesnom Kristu, Crkva u svijetu, 17 (1982), 2, str. 178-187;
46. Čitajući središnje teme Novoga Zavjeta, Alfonsa Weisera (kritički osvrt), Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 28 (1982), 1, str. 1-24, (Prilog);
47. Da li su čudesa moguća još i danas?, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 28 (1982), 4, str. 41-61;
48. Don Alberione. Suvremeni apostol i veliki učitelj molitve, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. VIII., Sarajevo, 1982., str. 291-304;

1983.

49. Što nam priča 'prabaka' Lucy?, Crkva u svijetu, 18 (1983), 1, str. 95-102;
50. U čemu se sastoji bit ministerijalnog svećeništva, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 29 (1983), 1, str. 48-61;

1984.

51. Cjelovito promatranje Isusova života i vjera u njegovo božanstvo, Crkva u svijetu, 19 (1984), 2, str. 110-129;

52. Cjelovito promatranje Isusova života i vjera u njegovo božanstvo (II.), Crkva u svijetu, 19 (1984), 3, str. 230-254;
53. Pet velikih i uvelike lažnih ideja o svećeničkom životu, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. X., br. 1., siječanj-veljača-ožujak, Sarajevo, 1984., str. 206-216;

1985.

54. Crkva Leonarda Boffa, Crkva u svijetu, 20 (1985), 3, str. 244-259;
55. Crkva Leonarda Boffa (II.), Crkva u svijetu, 20 (1985), 4, str. 349-363;
56. Pojam teškog i lakog grijeha prema Apostolskom posinodalnom nagovoru 'Pomirenje i pokora Ivana Pavla II. i suvremeno teološko mišljenje o temelju moralnosti', Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 31 (1985), 2, str. 29-32;
57. Ratzingerov 'Izvještaj o vjeri', Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 32 (1985), 4, str. 10-18;
58. Vjerska sloboda – temelj svih ljudskih prava, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 32 (1985), 4, str. 18-22;
59. Kontestirani Krist, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 32 (1985), 5, str. 25-42;
60. Duhovnost poodmakle dobi, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. XI., br. 1., siječanj-veljača-ožujak, Sarajevo, 1985., str. 166-171;

1986.

61. 'Pokora i pomirenje' Ivana Pavla II, Obnovljeni život, 41 (1986), str. 186-192;
62. Sinodalni dokument: 'Konačni izvještaj', Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 33 (1986), 2, str. 19-25;

1987.

63. Tko su Jehovini svjedoci ili Subotari?, Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 34 (1987), 2, str. 23-25;
64. Može li žena biti zaređena za svećenika, Put, Glasilo Bogoslovije u Splitu, 10 (1987), 9., str. 3-9;
65. Što Crkva smatra čudom?, u: U službi čovjeka: zbornik nadbiskupa metropolite dr. Frane Franića (urednik Drago Šimundža), Crkva u svijetu, Split, 1987., str. 253-264.

1988.

66. Šuti li se o bitnome?, Crkva u svijetu, 23 (1988), 2, str. 179-183;

1989.

67. Što je funkcionalna egzegaza?, Crkva u svijetu, 24 (1989), 2, str. 108-119;
68. Teološko razjašnjenje, Crkva u svijetu, 24 (1989), 2, str. 176-179;
69. Križ u životu dosljednog kršćanina, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. XV., br. 4., listopad-studeni-prosinac, 1989., str. 263-280;

1990.

70. Što je bitna služba ministerijalnog svećeništva?, Crkva u svijetu, 25 (1990), 1, str. 29-37;
71. Što je bitna služba ministerijalnog svećeništva?, Crkva u svijetu, 25 (1990), 2, str. 119-125;
72. Ima li života na drugim planetima?, Crkva u svijetu, 25 (1990), 3, str. 275-279;
73. Sancta Sancte tractanda. Treba sveto postupati prema Svetom, Vrelo života, časopis za duhovnost, XVI., br. 3, srpanj-kolovoz-rujan, Sarajevo, 1990., str. 251-262;

1991.

74. Rasprava o koncelecijaciji, Crkva u svijetu, 26 (1991), 2-3, str. 218-222;
75. Česta ispovijed u kršćanskom životu, Vrelo života, časopis za duhovnost, XVII., br. 1, siječanj-veljača-ožujak, Sarajevo 1991., str. 12-29;
76. Misa jedino blago – I njezina koncelecijacija, Vrelo života, časopis za duhovnost, god. XVII., br. 3 i 4, srpanj-kolovoz-rujan-listopad-studeni-prosinac, Sarajevo, 1991., str. 181-191;

1992.

77. Teološki priručnik kod pripreme za redove i službe, Crkva u svijetu, 27 (1992), 1-2, str. 95-97;

1993.

78. Svećenik danas, Crkva u svijetu, 28 (1993), 2, str. 235-244;

1994.

79. Je li Matejevo evanđelje djelo apostola Mateja? u: Marijan Steiner (uredio), Synthesis theologica: zbornik u čast p. Rudolfa Brajičića SJ u povodu 75. obljetnice života, Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove, Zagreb, 1994., str. 20-38.